

UCHWAŁA NR XXVIII/159/2021
RADY MIEJSKIEJ W MAŁOMICACH

z dnia 3 lutego 2021 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Małomice na lata 2021-2026

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym /Dz.U.2020.713 t.j. z dnia 2020.04.21/ w związku z art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie /Dz.U.2020.218 t.j. z dnia 2020.02.11/ Rada Miejska w Małomicach uchwała co następuje:

- § 1. Uchwała się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Małomice na lata 2021-2026, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrz Małomic.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Paweł Gorzków

RADA MIEJSKA
Pl. Konstytucji 3 Maja 1
67-320 MAŁOMICE
tel./fax 68 376 90 27

**Załącznik nr 1 do Uchwały Rady Miejskiej w Małomicach
nr XXVIII/159/2021 z dnia 03 luty 2021r.**

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ
OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
W GMINIE MAŁOMICE
NA LATA 2021-2026**

Spis treści

ROZDZIAŁ I. Wstęp

1. Podstawy prawne przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie
2. Wprowadzenie
3. Adresaci Programu
4. Miejsce realizacji Programu
5. Realizatorzy Programu i czas realizacji

ROZDZIAŁ II. Część programowa

1. Opis problemu
2. Założenia Programowe
3. Kierunki Programu
4. Beneficjenci Programu
5. Cel główny Programu
6. Cele strategiczne, adresaci, cele operacyjne, realizatorzy i wskaźniki osiągnięcia celu, termin realizacji celu strategicznego

ROZDZIAŁ III. Część diagnostyczna

1. Zasoby instytucjonalne
2. Potrzeby w sferze przeciwdziałania przemocy w rodzinie
3. Monitorowanie sprawozdawczości i środki finansowe na realizację Programu

ROZDZIAŁ I. WSTĘP

Celem strategicznym Programu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i ochrona ofiar przemocy w rodzinie oraz zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy.

Program określa szczegółowe zadania do realizowania, ukierunkowane na: rozwój systemu przeciwdziałania przemocy oraz współpracy międzyinstytucjonalnej, zapewnienie dostępności pomocy osobom i rodzinom z problemem przemocy domowej, kształtowanie świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie, doskonalenie kadr zajmujących się diagnozowaniem i pomocą osobom dotkniętym tym problemem oraz edukację i profilaktykę mieszkańców Gminy Małomice.

Opracowanie Programu poprzedzone zostało diagnozą zjawiska przemocy na terenie Gminy Małomice.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Małomice ma charakter długofalowy. Działania obejmują lata 2021-2026. W miarę potrzeb i sytuacji społecznej mogą ulegać zmianom i udoskonaleniom.

1. PODSTAWY PRAWNE PRZECIWDZIAŁANIU ZJAWISKU PRZEMOCY W RODZINIE

Podstawowym dokumentem regulującym działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Definiuje ona pojęcie przemocy w rodzinie, określa zadania organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego w zakresie przeciwdziałania przemocy. Określa zasady postępowania wobec osób doznających przemocy oraz wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie określa dla samorządu gminnego następujące zadania: tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym: opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie; prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie, zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia; tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Pozostałe akty prawne wspomagające podejmowanie działań na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie i osób stosujących przemoc w rodzinie to:

1. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
3. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,

2. WPROWADZENIE

Zjawisko przemocy w rodzinie należy analizować przyjmując perspektywę indywidualną, systemową lub społeczną. Perspektywa indywidualna, to spojrzenie przez pryzmat osoby doświadczającej przemocy lub przez pryzmat osoby stosującej przemoc w rodzinie. Perspektywa systemowa to ukazanie możliwych form wsparcia dla osób uwikłanych w przemoc oraz opis metod wsparcia. Natomiast perspektywa społeczna, to odbiór społeczny zjawiska przemocy w rodzinie, postawy członków lokalnej społeczności wobec aktów przemocy. Przemoc jest zjawiskiem występującym powszechnie w naszym społeczeństwie i dotyczy rodzin o różnym statusie społecznym i należy ją zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych i szkodliwych społecznie.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka: kształtuje osobowość, system wartości, i sposób życia. Niebagatelną rolę w prawidłowym funkcjonowaniu rodziny mają relacje pomiędzy rodzicami, które powinny być oparte na miłości, wzajemnym szacunku i zrozumieniu. Jeśli

występują zaburzenia w tej sferze, role wewnątrzrodzinne także ulegają zaburzeniu, w konsekwencji następuje stopniowa dezorganizacja życia rodzinnego. Przemoc domowa może być zatem skutkiem i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Jest także kluczowym zagrożeniem dla rodziny.

Przemoc doznawana w rodzinie rodzi konsekwencje szkodliwe, ujawniające się w postaci zaburzeń emocjonalnych w bliższej lub dalszej perspektywie czasowej. Działa dysfunkcyjnie na wszystkie sfery życia rodziny.

Definicje i charakterystyka zjawiska przemocy

Mówiąc o zjawisku przemocy oraz o sposobach jej przeciwdziałania, a także pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie i osobom stosującym przemoc w rodzinie, należy zdefiniować najważniejsze pojęcia związanych z tym zagadnieniem. Definicja najczęściej stosowana określa przemoc domową jako: działanie lub zaniechanie dokonywane w ramach rodziny przez jednego z jej członków przeciwko pozostałym, z wykorzystaniem istniejącej lub stworzonej przez okoliczności przewagi siły lub władzy, godzące w ich prawa lub dobra osobiste.

Przemoc w rodzinie w świetle ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, to: jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Przemoc w rodzinie charakteryzuje się specyficznymi cechami jak intencjonalność, nierównowaga sił wynikająca z działania człowieka, naruszanie praw i dóbr osobistych powodując cierpienie i ból.

3. ADRESACI PROGRAMU

Program adresowany jest do rodzin i osób, które ze względu na przemoc w rodzinie wymagają wsparcia społecznego, osób stosujących przemoc w rodzinie, świadków przemocy w rodzinie, osób zagrożonych przemocą, dzieci i młodzieży, przedstawicieli instytucji, organizacji i służb zobowiązanych do udzielania pomocy w sytuacji przemocy, społeczności lokalnej.

4. MIEJSCE REALIZACJI PROGRAMU

Obszar Gminy Małomice

5. REALIZATORZY PROGRAMU I CZAS REALIZACJI

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Małomice na lata 2021-2025 będzie realizowany przez instytucje zobligowane do działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie: Zespół Interdyscyplinarny w Małomicach, Ośrodek Pomocy Społecznej w Małomicach, Komisariat Policji w Szprotawie, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Małomicach, placówki oświatowe z terenu Gminy Małomice, ośrodki zdrowia z terenu Gminy Małomicach, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żaganiu, Sąd Rejonowy w Żaganiu, Prokuraturę Rejonową w Żaganiu, oraz organizacje pozarządowe.

ROZDZIAŁ II.

CZĘŚĆ PROGRAMOWA

1. OPIS PROBLEMU

Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie

Ośrodek Pomocy Społecznej w Małomicach w okresie od 28.09.2020r. do 2.11.2020r. przeprowadził jednorazowe badanie sondażowe, w którym udział mogli wziąć wszyscy mieszkańcy gminy Małomice. Wyniki niniejszego badania posłużyły do opracowania Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie. Celem badania było zbadanie stanu wiedzy mieszkańców gminy Małomice na temat zjawiska przemocy.

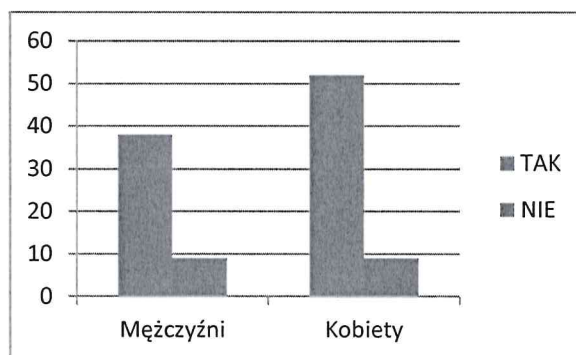
Badanie przeprowadzono metoda sondażu diagnostycznego, wykorzystując jako narzędzie do zbierania danych - anonimowy kwestionariusz ankiety. Respondenci anonimowo i indywidualnie zaznaczali odpowiedzi na postawione w kwestionariuszu pytania. Kwestionariusze ankiet zostały dostarczone do placówek oświatowych na terenie gminy Małomice (SP w Chichach, Przedszkole w Małomicach, SP w Małomicach), Urząd Miejski w Małomicach oraz innych jednostek Gminy tj. MZGK, biblioteka, MOK. Z uwagi na obowiązujący w kraju stan epidemii wywołanej wirusem COVID 19 skorzystano z pomocy w/w instytucji w celu dystrybucji ankiet dla mieszkańców Gminy Małomice.

W badaniu udział wzięli mieszkańcy gminy Małomice. Jedną ze zmiennych w badaniu była płeć respondentów oraz wiek. Badanie opierało się na danych uzyskanych od osób od 18 roku życia do osób powyżej 65 roku życia. Badana próba wyniosła 155 osób, z czego 61 kobiet i 47 mężczyzn. Poprawnie wypełnionych ankiet było 108. Jako niewykorzystany materiał badawczy odrzucono 47 ankiet, z powodu błędnego wypełnienia kwestionariusza, min. pomijanie odpowiedzi w ankiecie, brak zrozumienia pytań, zaznaczanie wszystkich odpowiedzi. W dwóch ankietach zaznaczono, że nie ma zjawiska przemocy w gminie Małomice i pominięto pozostałe pytania.

Kwestionariusz ankiety składał się z 13 zamkniętych pytań. Jednakże w 7 pytaniach pojawiała się możliwość odpowiedzi „inne”.

Jedną ze zmiennych był wiek respondentów, wskazano w badaniu 6 kategorii wiekowych. Najwięcej odpowiedzi uzyskano od respondentów w grup wiekowych 46- 55 lat (28 osób), następnie 36- 47 lat (24 osoby) oraz 26 – 35 lat (22 osoby). Zaznaczyć należy, iż ilość osób w danych wieku jest bardzo zbliżona. Respondenci najmłodsi, z proponowanej kategorii wiekowej i najstarsi to odpowiedzi 12 osób (po 6 osób w wieku 18 – 25 lat i powyżej 65 roku życia).

Jednym z pytań dotyczyło informacji na temat występowania zjawiska przemocy w rodzinie, w gminie Małomice. Poniższy wykres przedstawia uzyskane dane.

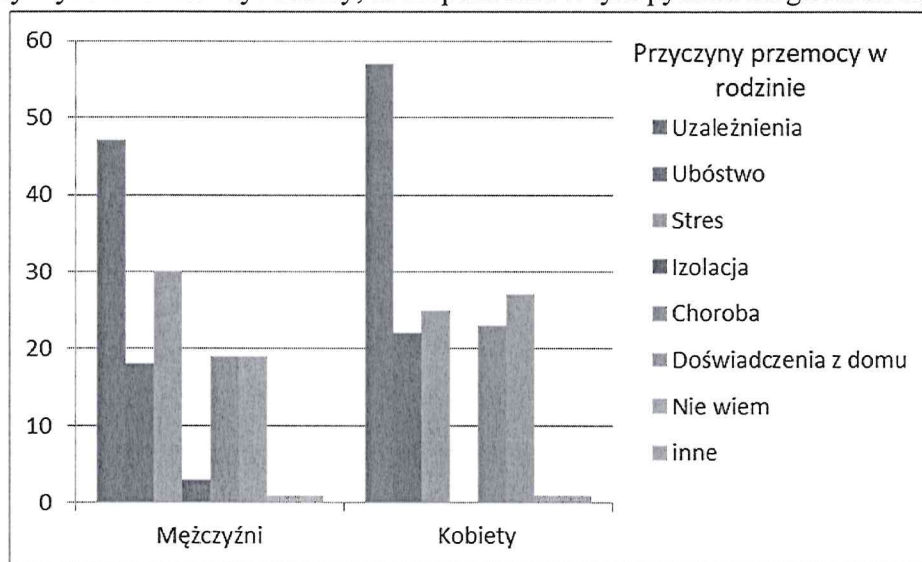

Wykres 1. Czy w Małomicach występuje zjawisko przemocy w rodzinie?

52 kobiety uważają, że zjawisko przemocy na terenie gminy występuje, natomiast 9 kobiet nie zauważa danego zjawiska na terenie gminy. Natomiast 38 mężczyzn odpowiedział, że przemoc istnieje, a 9

mężczyzn uważa że nie ma zjawiska przemocy w gminie Małomice. Podsumowując 83 % ankietowanych wskazało na występowanie zjawiska przemocy na terenie gminy Małomice, a 17 % udzieliło odpowiedzi przeczącej i wg nich nie ma zjawiska przemocy na terenie gminy.

Respondenci wskazali jakie są, według nich, najczęstsze powody przemocy w rodzinie, co obrazuje poniższy wykres. Zaznaczyć należy, że respondenci w tym pytaniu mogli zaznaczyć 3 odpowiedzi.

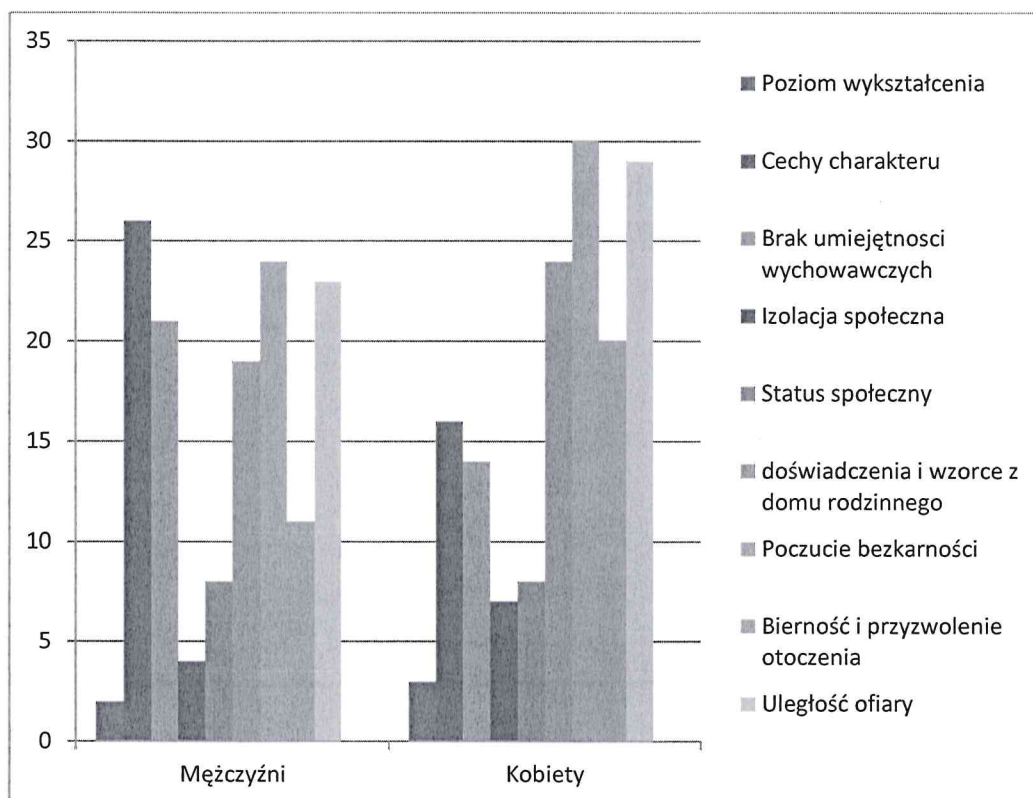

Wykres 2. Przyczyny przemocy w rodzinie.

Mężczyźni odpowiadali, że najczęstszymi przyczynami przemocy w rodzinie są: uzależnienia (47 osób), stres i frustracje (30), następnie choroba- zaburzenia emocjonalne i psychiczne oraz doświadczenie i wzorce z domu rodzinnego (po 19 odpowiedzi) i ubóstwo – problemy finansowe (18 odpowiedzi). Pozostałe odpowiedzi były pojedyncze.

Natomiast wg kobiet czynnikami, które wywołują przemoc są: uzależnienia (57 odpowiedzi), doświadczenie i wzorce z domu rodzinnego (27 osób), stres i frustracje (25 osób), choroba (23 osoby), ubóstwo (22 osoby). Żadna z badanych kobiet nie wskazała, by wykluczenie społeczne było przyczyną przemocy. Pozostałe odpowiedzi były pojedyncze.

Czynniki wpływające na postępowanie sprawców przemocy w rodzinie, wg respondentów przedstawia poniższy wykres. Respondenci mogli zaznaczyć 3 odpowiedzi.

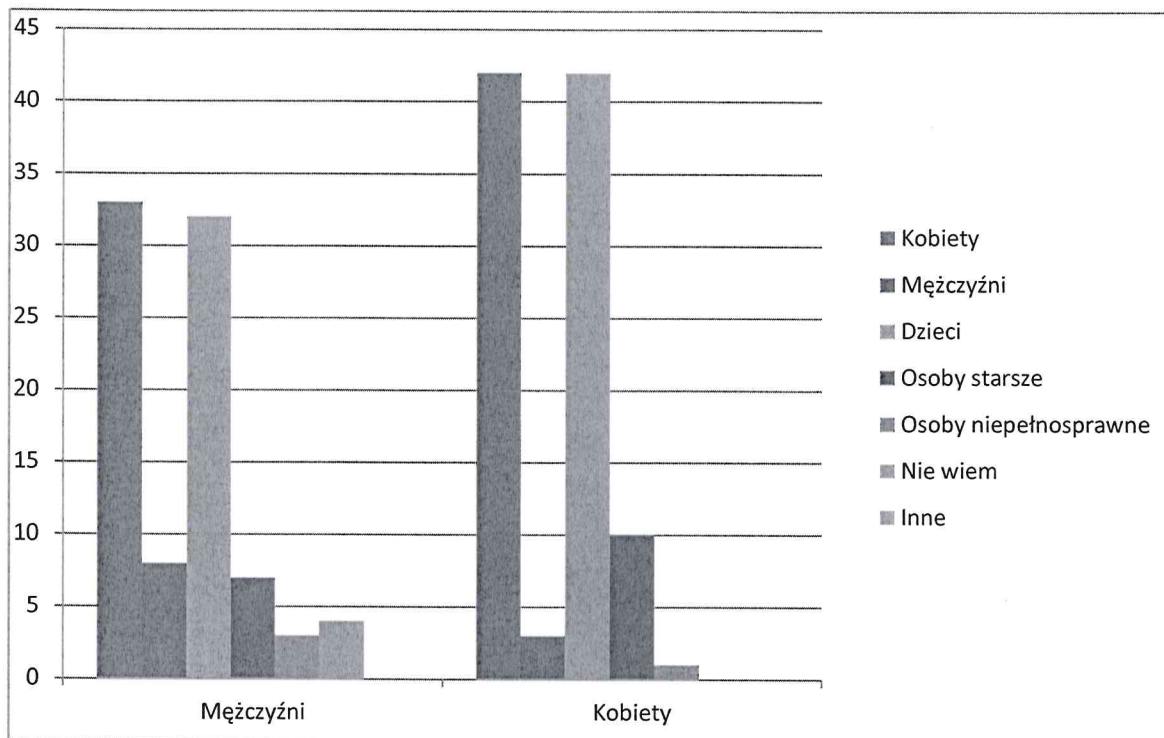

Wykres 3. Czynniki wpływające na postępowanie sprawców przemocy w rodzinie.

Mężczyźni wskazywali, że cechy charakteru (26 osób), poczucie bezkarności (24 osoby), uległość ofiary (23 osoby) i brak umiejętności wychowawczych (21 osób) to czynniki najczęstsze, które mają wpływ na postępowanie sprawców przemocy. W dalszej kolejności mężczyźni wskazali wzorce zaczerpnięte z domu rodzinnego (19 osób) oraz przyzwolenie otoczenia (11 osób). Według kobiet poczucie bezkarności (30 osób), uległość ofiary i dominacja sprawcy (29 osób) oraz wzorce z domu rodzinnego (24 osoby) są to czynniki, które mogą mieć wpływ na postępowanie sprawcy przemocy. Należy w tym miejscu zaznaczyć, że udzielone odpowiedzi kształtują się niemalże na tym samym poziomie, w szczególności bezkarność sprawcy i uległość ofiary. Kobiety wskazały także na przyzwolenie otoczenia (20 osób), cechy charakteru (16 osób), oraz brak umiejętności wychowawczych (14 osób) jako czynniki wpływające na postępowanie sprawców.

Kolejny wykres przedstawia, kto wg ankietowanych, jest najczęstszą ofiarą przemocy w rodzinie.

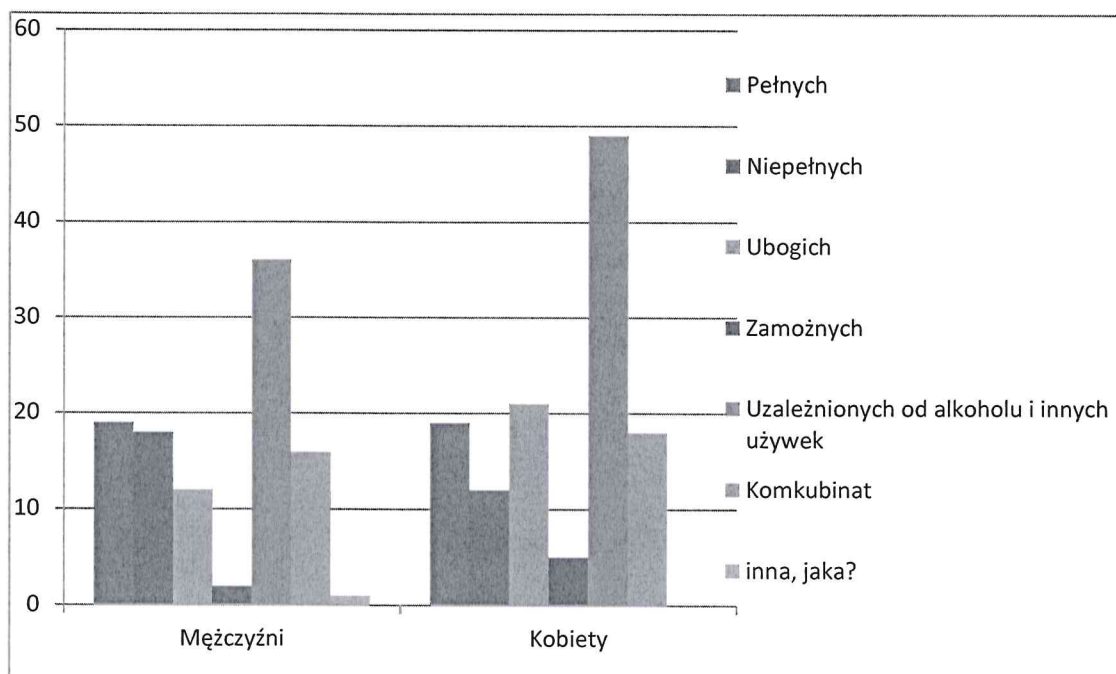

Wykres 4. Ofiary przemocy w rodzinie.

Zgodnie z posiadaną wiedzą badanych mężczyzn najczęściej ofiarami przemocy padają kobiety (33 osoby) i dzieci (32 osoby), w dalszej kolejności mężczyźni (8 osób) i osoby starsze (7 osób) oraz osoby niepełnosprawne (3 osoby). Czterech mężczyzn odpowiedziało, że nie wie, kto może być ofiarą przemocy. Według kobiet są one na równi z dziećmi ofiarami przemocy (po 42 osoby), następnie osoby starsze (10 osób) i trzy kobiety wskazały mężczyzn jako ofiary przemocy.

Zjawisko przemocy zauważalne jest w środowiskach, które „sprzyjają” pojawianiu się i rozwijaniu zjawiska przemocy. Respondenci wskazali typy rodzin, w których występuje przemoc. Badani mogli zaznaczyć trzy odpowiedzi.

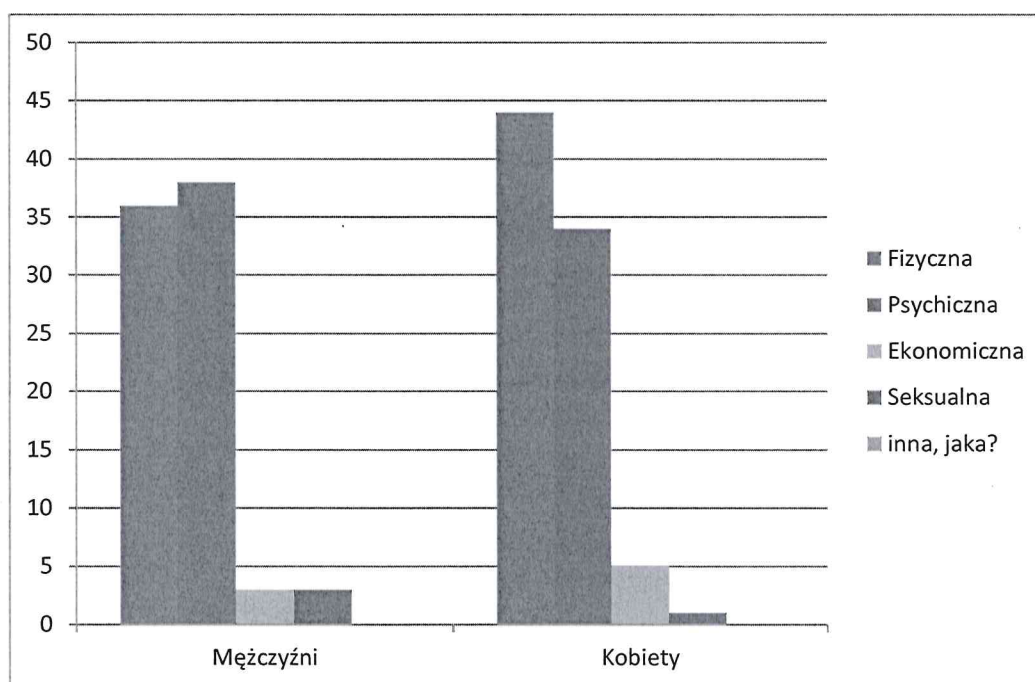

Wykres 5. Rodziny, w których występuje przemoc.

Mężczyźni odpowiedzieli, że w rodzinach uzależnionych (36 osób), pełnych (19 osób), niepełnych (18), konkubinacie (16 osób) oraz ubogich (12 osób) najczęściej występuje przemoc. Natomiast według respondentek głównie w rodzinach uzależnionych (49 osób), ubogich (21 osób), pełnych (19 osób), konkubinacie (18 osób), niepełnych (12 osób).

Zarówno kobiety, jak i mężczyźni w minimalnym stopniu (kobiety 5 osób, mężczyźni 2 osoby) przypisują zjawisko przemocy w rodzinach zamożnych.

W niniejszym badaniu respondenci wskazali na konkretne formy przemocy, która występuje w rodzinach na terenie Małomic. Respondenci mogli wskazać jedną formę przemocy.

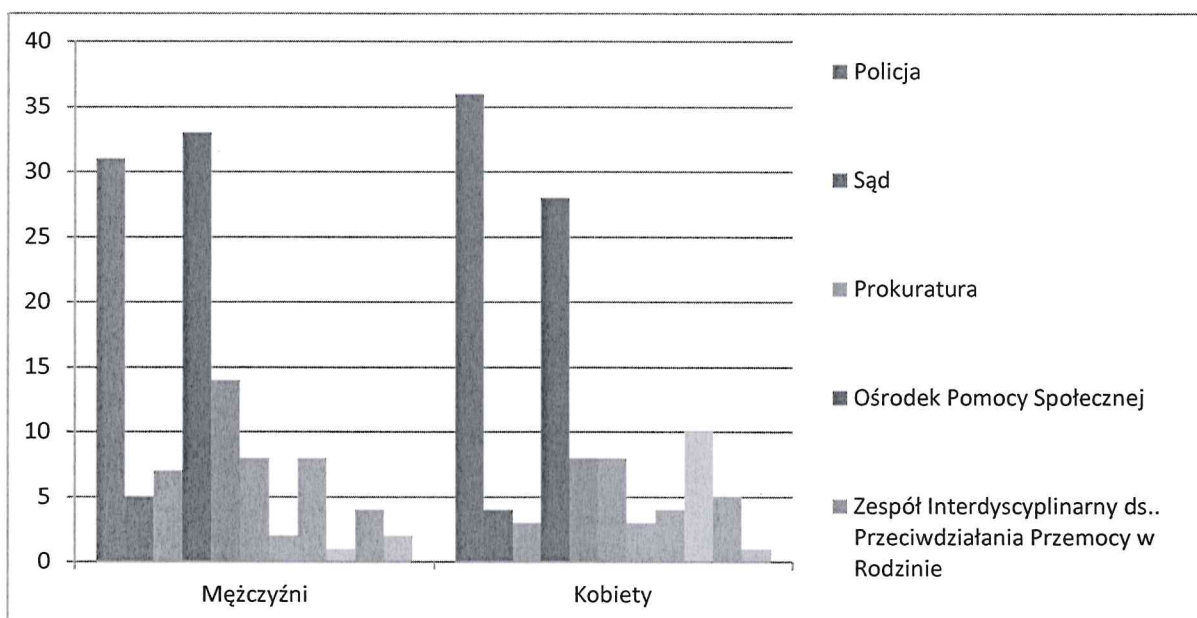

Wykres 6. Formy przemocy domowej.

Mężczyźni niemalże na równi wskazali występowanie w rodzinach przemocy psychicznej (38 osób) oraz fizycznej (36 osób). Przemoc ekonomiczna i seksualna niewielu badanych wskazało, po 3 osoby każda formę przemocy zakresliło. Według badanych kobiet w rodzinach przeważa przemoc fizyczna (44 osoby), w dalszej kolejności psychiczna (34 osoby), w dalszej kolejności przemoc ekonomiczna (5 osób) i jedna kobieta wskazała, że występuje przemoc seksualna. Ciekawym spostrzeżeniem jest, że przemoc psychiczna i fizyczna jest wskazywana przez obie płcie. Mężczyźni podają, że przemoc psychiczna jest bardziej nasilona niż fizyczna. Kobiety natomiast uważają, że większe jest zjawisko przemocy fizycznej, a w dalszej kolejności psychicznej.

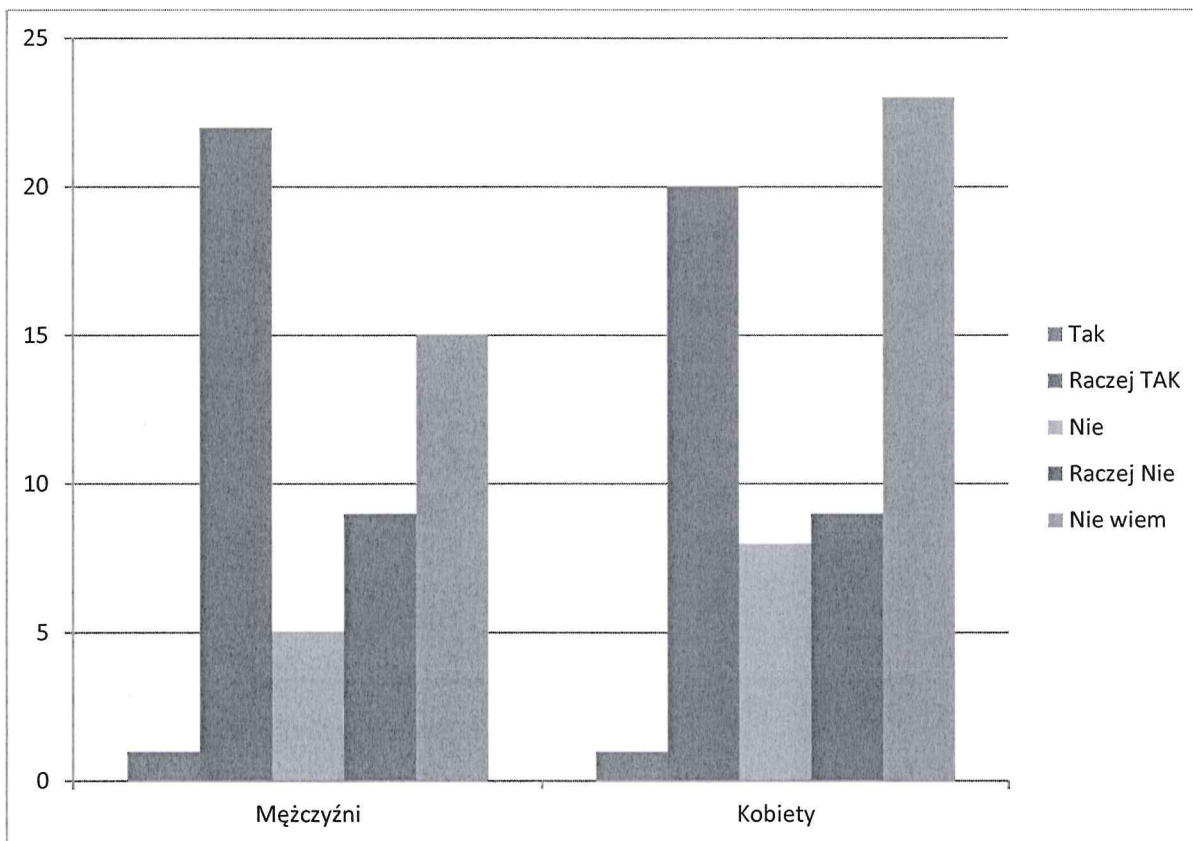
Wiedza na temat zjawiska przemocy w rodzinach badana była także w zakresie pomocy instytucji działających na terenie gminy Małomice. Ankietowani mogli wskazać więcej niż jedną odpowiedź.

Wykres 7 przedstawia odpowiedzi badanych na pytanie: Pani/ Pana zdaniem, na pomoc jakich instytucji w gminie Małomice, może liczyć ofiara przemocy?

Według ankietowanych mężczyzn prawie równoznacznie kształtuje się Ośrodek Pomocy Społecznej (33 osoby) i policja (31 osób). Następnie Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (14 osób). Mężczyźni na równi wskazali także oświatę i kościół (po 8 osób), prokuratura (7 osób), sąd (5 osób). Natomiast według kobiet ofiara przemocy może liczyć na pomoc policji (36 osób), OPS (28 osób) oraz Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (10 osób). Zespół Interdyscyplinarny i oświata wg respondentek to instytucje, które udzielą pomocy ofierze przemocy (po 8 osób odpowiedziało). Sąd, prokuratura, kościół i służba zdrowia to instytucje, w których pojedyncze kobiety szukałyby pomocy. Łącznie 12 osób (6 mężczyzn i 6 kobiet) odpowiedziało, że nie wiedzą lub inne.

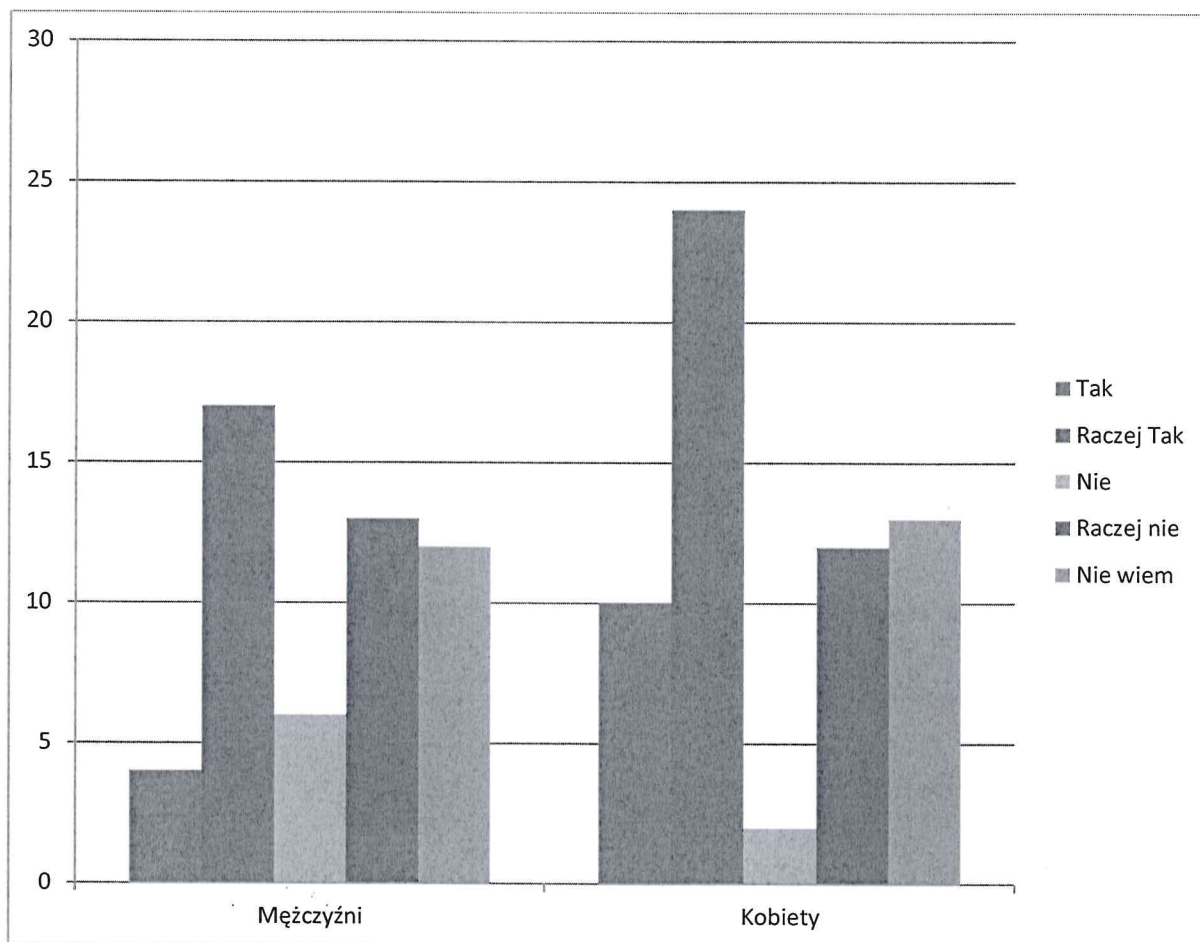
Respondenci odpowiadali na pytanie: Czy realizowana forma pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie, w gminie Małomice, jest wystarczająca i zabezpiecza potrzeby? Poniższy wykres przedstawia zebrane dane.

Wykres 8 Czy forma pomocy dla ofiar przemocy jest wystarczająca?

22 mężczyzn odpowiedziało „raczej tak”, sporo bo 15 odpowiedziało „nie wiem”. Realizowana forma pomocy raczej nie jest wystarczająca, tak odpowiedziało 9 mężczyzn, nie zaznaczyło 5 badanych. Respondentki nie wiedzą, czy obecna forma pomocy jest wystarczająca, 23 kobiety udzieliły takiej odpowiedzi. 20 kobiet odpowiedziało „raczej tak”. Odpowiedzi „nie”, „i „raczej nie” pozostają prawie na tym samym poziomie. Tylko 2 osoby z całej próby (1 mężczyzna i 1 kobieta) odpowiedzieli tak, że oferta jest wystarczająca i zabezpiecza potrzeby w danym temacie (tj. 1%).

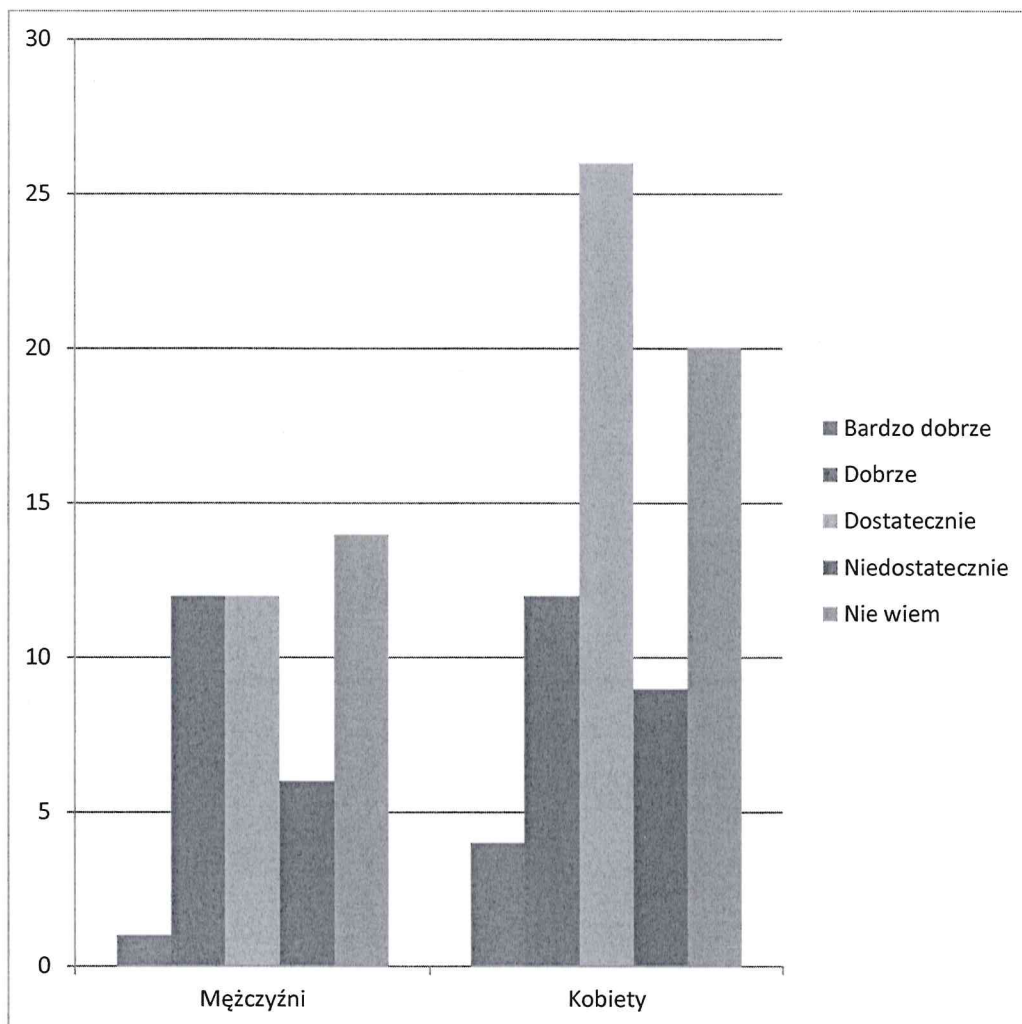
Przemoc w rodzinie to to nie tylko problem danej rodziny. Respondenci zostali zapytani, czy przemoc w rodzinie to istotny problem w gminie Małomice.

Wykres 9 Przemoc w rodzinie, jako istotny problem społeczny.

Ankietowani wskazali, że postrzegają przemoc w rodzinie jako istotny problem społeczny w gminie, 24 kobiety i 17 mężczyzn, 13 kobiet i 12 mężczyzn nie wie czy problem przemocy jest istotny, 23 % próby (12 kobiet i 13 mężczyzn) odpowiedziało „raczej nie” jest istotnym problemem społecznym przemoc w rodzinie. 10 kobiet i 4 mężczyzn, co daje 13 % badanych uważa, że przemoc w rodzinach jest problemem społecznym w gminie. Zaledwie 7 % ankietowanych uważa, że zjawisko przemocy nie jest problemem na obszarze gminy.

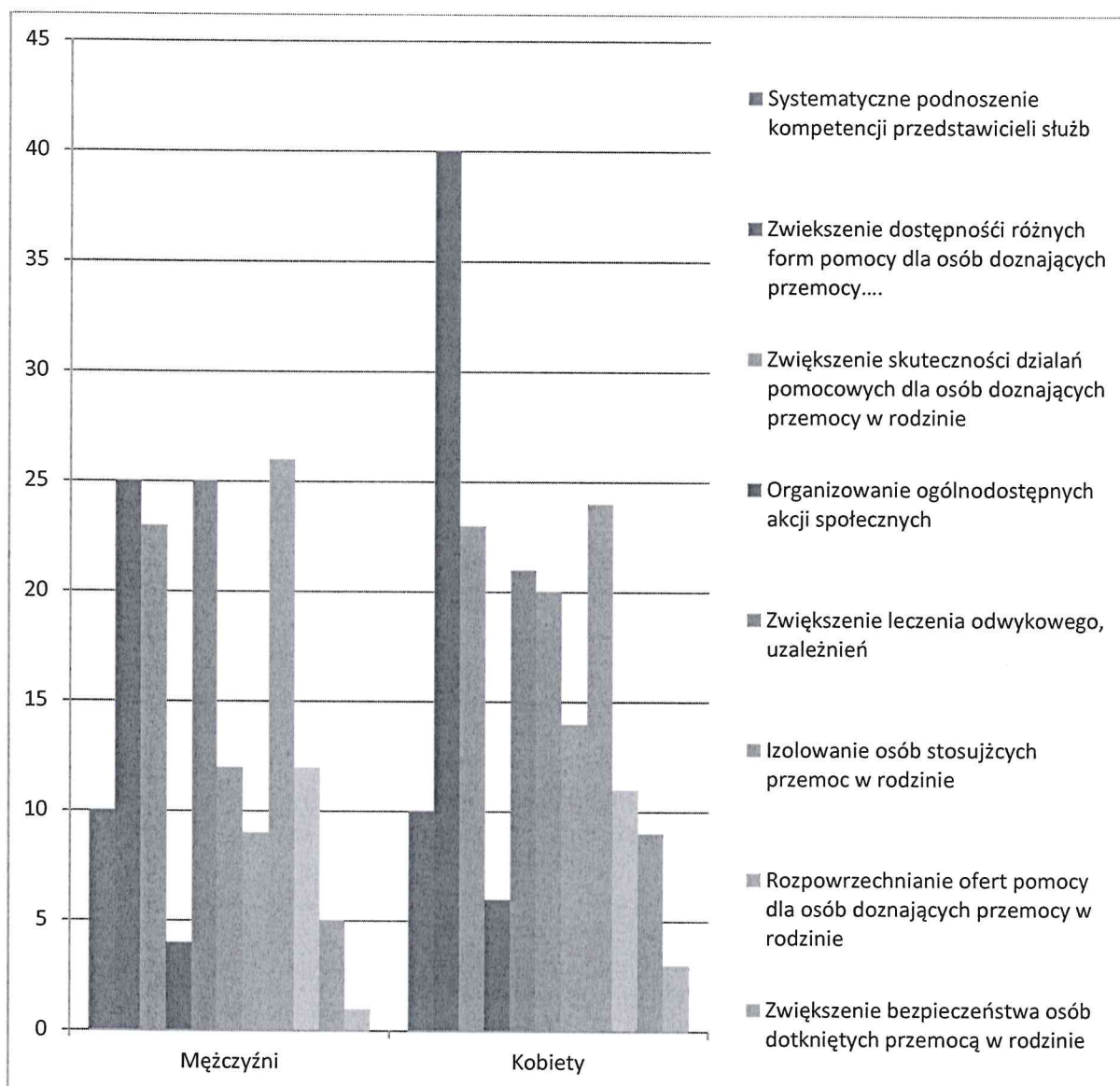
W związku z występowaniem na terenie gminy zjawiska przemocy w rodzinie podejmowane są działania profilaktyczne. W trakcie badania respondenci zostali poproszeni o ocenę prowadzonych w Małomicach działań profilaktycznych związanych z zagadnieniem przemocy w rodzinie.

Wykres 10. Ocena prowadzonych działań profilaktycznych.

35 % ankietowanych (26 kobiet, 12 mężczyzn) ocenia podejmowane działania jako dostateczne. 31 % respondentów odpowiedziało „nie wiem” (14 mężczyzn, 20 kobiet), dobrze działania profilaktyczne odbierane są przez 22 % badanych (12 kobiet i 12 mężczyzn). 14 % uczestników badania (6 mężczyzn, 9 kobiet) niedostatecznie ocenia podejmowane działania profilaktyczne. Zaledwie 5 % opiniodawców (4 kobiety, 1 mężczyzna) działania profilaktyczne ocenia bardzo dobrze.

W trakcie przeprowadzonego badania uczestnicy zostali poproszeni o wskazanie działań, jakie należałoby podjąć, by były one najskuteczniejsze wobec osób doznających przemocy, w celu przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie. Respondenci w tym pytaniu mogli zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź.

Wykres 11. Działania w celu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

40 kobiet, 25 mężczyzn wskazało na potrzebę zwiększenia skuteczności różnych form pomocy dla osób doświadczających przemocy, 26 mężczyzn, 24 kobiety wskazało na potrzebę zwiększenia bezpieczeństwa osób dotkniętych przemocą, 43 % respondentów na równi wskazuje potrzebę zwiększenia działań pomocowych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie oraz zwiększenie leczenia odwykowego, uzależnień. 30 % (20 kobiet, 12 mężczyzn) opiniodawców opowiada się za izolowaniem osób stosujących przemoc. 21 % badanej populacji podało na równi potrzebę rozpowszechniania ofert pomocy dla osób doświadczających przemocy w rodzinie oraz koordynację i szybki przepływ informacji wszystkich służb i instytucji realizujących działania pomocowe. 19 % (10 kobiet i 10 mężczyzn) respondentów wskazuje na systematyczne podnoszenie kompetencji przedstawicieli służb. 4% badanych (3 kobiety, 1 mężczyzna) zaznaczyli odpowiedź „inne”.

Na podstawie wykonanej diagnozy stwierdzić można, iż w Gminie Małomice konieczna jest realizacja następujących działań, tj.:

1. Działania profilaktyczne na terenie Gminy powinny mieć charakter długofalowy i różnorodny. Nie powinny się one ograniczać jedynie do środowiska szkoły - uczniów i nauczycieli, ponieważ przyniosą wtedy znacznie mniejsze efekty.
2. Istotne jest prowadzenie działań profilaktycznych i edukacyjnych na terenie Gminy Małomice, które obejmują wszystkie grupy mieszkańców. Należy podkreślić, że skuteczne rozwiązywanie problemu przemocy domowej zależy nie tylko od podmiotów i instytucji, które działają w tym zakresie, lecz także od społeczności lokalnej. Planowane działania powinny polegać przede wszystkim na dostarczaniu informacji o możliwych formach poszukiwania pomocy oraz funkcjonujących w tym zakresie instytucji.
3. Należy prowadzić działania edukacyjne, których celem jest upowszechnianie wiedzy odnośnie problemu przemocy, w tym jej form oraz sposobów radzenia sobie z problemem.
4. Rekomenduje się zwracanie szczególnej uwagi na wsparcie kadry pracującej w instytucjach pomocowych, szczególnie w zakresie rozwijania ich kompetencji i umiejętności w zakresie nowoczesnych form pomocy pracy z rodzinami borykającymi się z problemem przemocy. Profesjonalna pomoc pomoże zmniejszyć skutki związane z występowaniem przemocy w rodzinie na poziomie rodziny, jak i społeczności lokalnej.
5. Rekomenduje się kampanie społeczne zachęcające do reagowania na przemoc w celu usprawnienia procedury "Niebieskiej Karty".
6. Rekomenduje się przeprowadzanie działań informacyjnych skierowanych do mieszkańców na temat dostępności instytucji pomocowych.
7. Rekomenduje się opracowanie procedur pomocowych dla rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie.

Skala problemu przemocy w rodzinie

Jedną z kluczowych instytucji świadczących pomoc dla rodzin z problemem przemocy w rodzinie jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Małomicach oraz funkcjonujący w jego ramach Zespół Interdyscyplinarny. W pracy na rzecz rodzin doświadczających przemocy w rodzinie pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej współpracują z instytucjami i służbami takimi jak: Policja, Prokuratura, Sąd Rejonowy - kuratorzy, służba zdrowia, oświata.

Jak wynika z danych liczbowych do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego w Małomicach wpłynęło w 2019r.: 21 Niebieskich Kart, w 2020r.: 22 Niebieskie Karty.

2. ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE

Podstawą działań systemowych są założenia, iż: przemoc w rodzinie jest przestępstwem ściganym z urzędu, najważniejsze jest bezpieczeństwo osoby dotkniętej przemocą i zatrzymanie przemocy, bez tego pomoc jest zazwyczaj nieskuteczna, za przemoc zawsze odpowiedzialna jest osoba stosująca przemoc, zrozumiałe są wahania i niekonsekwencje w zachowaniu i decyzjach osób dotkniętych przemocą, bowiem jest to jeden z objawów doznawanych urazów oraz konsekwencja bycia osobą dotkniętą przemocą w rodzinie.

Przemoc w rodzinie należy rozpatrywać z wielu perspektyw w szczególności psychologicznej, prawnej, ekonomicznej, społecznej i moralnej. Z tego względu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie wymaga wieloaspektowego podejścia, a przede wszystkim systemowego, z zaangażowaniem wszystkich podmiotów zajmujących się bezpośrednio czy też pośrednio tym problemem.

Pojedyncza instytucja nie jest sama w stanie skutecznie rozwiązywać problemu przemocy w rodzinie. Nieodzowna jest interdyscyplinarność pracy w tym zakresie poprzez ścisłą współpracę, łączenie działań, przepływ informacji, określenie wspólnego celu oraz przewidywanie efektów. Interdyscyplinarność jest podstawą skuteczności w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Aby skutecznie przeciwdziałać przemocy domowej niezbędna jest kompleksowość podejmowanych działań. Efektywność zapewni długofalowy system edukacji skierowany

zarówno do grup zawodowych udzielających wsparcia, podejmujących interwencje i mających kontakt z osobami dotkniętymi przemocą jak również edukacja społeczna, mająca na celu przede wszystkim odkłamanie mitów i stereotypów, a także zmianę obyczajów i postaw sprzyjających i usprawiedliwiających przemoc w rodzinie.

Wzrost świadomości społecznej przyczyni się do zapobiegania przemocy, umożliwi szybsze reagowanie a także spowoduje, że osoby stosujące przemoc będą odczuwać brak akceptacji dla swoich działań, co znacznie zwiększy skuteczność w jej zapobieganiu oraz łagodzeniu jej następstw.

3. KIERUNKI I CELE PROGRAMU CELE:

1. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, ochrona osób dotkniętych przemocą w rodzinie oraz zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy.
2. Skuteczne przeciwdziałanie przemocy w rodzinie poprzez wzmacnianie systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Zmniejszanie negatywnych następstw dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.
3. Edukacja społeczna i promocja działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Małomice.
4. Zapewnienie interdyscyplinarnych szkoleń dla służb zajmujących się problemem przemocy.

Program zakłada następujące kierunki działań:

1. Budowanie systemu wsparcia dla osób uwikłanych w sytuację przemocy w rodzinie.
2. Kształtowanie właściwych postaw w społeczności lokalnej wolnych od przemocy: działania edukacyjne, działania profilaktyczne, działania informacyjne.
3. Profesjonalizacja kadr związanych z pracą w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

4. BENEFICJENCI PROGRAMU

Wszelkie cele i działania zaplanowane do realizacji w ramach niniejszego programu mają służyć poprawie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą, jak i ochronie rodzin zagrożonych przemocą.

Aby efektywnie zapobiegać problemowi przemocy w rodzinie i zwalczać zachowania przemocowe, konieczne jest stworzenie spójnego i wielopoziomowego systemu pomocy osobom uwikłanym w przemoc, systemu opartego o aktywizację i rozwój zasobów lokalnych, zwłaszcza form pomocy oraz dostęp do specjalistów.

Program kierowany jest do osób dotkniętych przemocą w rodzinie, osób stosujących przemoc w rodzinie, świadków przemocy w rodzinie, osób zagrożonych przemocą, dzieci i młodzieży, przedstawicieli instytucji, organizacji i służb zobowiązanych do udzielania pomocy w sytuacji przemocy, społeczności lokalnej.

5. CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, ochrona osób dotkniętych przemocą w rodzinie oraz zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy.

6. CELE STRATEGICZNE, ADRESACI, CELE OPERACYJNE, DZIAŁANIA, REALIZATORZY, WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA CELU, TERMIN REALIZACJI DZIAŁAŃ

Cel strategiczny. 1. Skuteczne i efektywne przeciwdziałanie przemocy w rodzinie poprzez wzmacnianie rozwoju systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Adresaci: osoby uwikłane w sytuację przemocy w rodzinie, przedstawiciele instytucji biorących udział w przeciwdziałaniu przemocy, społeczeństwo.

Cel operacyjny 1.1. Rozwój systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Działania do celu operacyjnego 1.1.

- 1.1.1. Prowadzenie przez Zespół Interdyscyplinarny w Małomicach zintegrowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie: diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie.
- 1.1.2. Podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku.
- 1.1.3. Inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- 1.1.4. Rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym.

Termin realizacji działań celu operacyjnego nr 1.1.

Zadanie stałe, realizowane corocznie.

Cel operacyjny 1.2. Współpraca międzyresortowa na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Działania do celu operacyjnego 1.2.

- 1.2.1. Współpraca między instytucjami zaangażowanymi w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i zapobieganie jego skutkom,
- 1.2.3. Wspólne szkolenia, konferencje w celu wymiany doświadczeń.

Termin realizacji działań celu operacyjnego nr 1.2.

Zadanie realizowane corocznie.

Cel operacyjny 1.3. Diagnozowanie i monitorowanie zjawiska przemocy na terenie Gminy Małomice

Działania do celu operacyjnego 1.3.

- 1.3.1. Prowadzenie statystyk w zakresie zjawiska przemocy przez wszystkie instytucje zgodnie z wymaganiami resortowymi oraz w sposób ustalony przez Zespół Interdyscyplinarny w Małomicach

Termin realizacji działań celu operacyjnego nr 1.3.

Zadanie realizowane corocznie.

Realizatorzy celu strategicznego 1. Zespół Interdyscyplinarny w Małomicach, Ośrodek Pomocy Społecznej w Małomicach, Komisariat Policji w Szprotawie.

Wskaźniki osiągnięcia celu strategicznego 1.: liczba spotkań zespołu, liczba wszczętych procedur Niebieskiej Karty, liczba powołanych grup roboczych, liczba zakończonych procedur Niebieskiej Karty.

Termin realizacji zadań celu strategicznego nr 1.

Zadanie stałe, realizowane corocznie.

Cel strategiczny 2. Zmniejszanie negatywnych następstw dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie i świadków przemocy w rodzinie.

Adresaci: osoby dotknięte przemocą i świadkowie przemocy.

Cel operacyjny 2.1. Udzielanie profesjonalnej pomocy i wsparcia osobom lub rodzinom dotkniętym przemocą.

Działania do celu operacyjnego 2.1.

- 2.1.1. Poradnictwo medyczne, psychologiczne, pedagogiczne, rodzinne, prawne, socjalne.
- 2.1.2. Interwencja kryzysowa.
- 2.1.3. Realizacja procedury "Niebieskiej Karty".
- 2.1.4. Udzielanie bezpiecznego schronienia osobom dorosłym lub/i rodzinom dotkniętym przemocą.

Termin realizacji działań celu operacyjnego nr 2.1.

Zadanie stałe, realizowane corocznie.

Realizatorzy celu strategicznego: Zespół Interdyscyplinarny w Małomicach, Ośrodek Pomocy Społecznej w Małomicach

Wskaźniki osiągnięcia celu strategicznego 2.: liczba osób objętych poradnictwem, pomocą i wsparciem, liczba interwencji kryzysowych, , liczba wszczętych procedur Niebieskiej Karty, liczba rodzin, w których wszczęto procedurę Niebieskiej Karty, liczba osób dorosłych lub rodzin, którym udzielono bezpiecznego schronienia, liczba dzieci, które zostały odebrane z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie.

Termin realizacji zadań celu strategicznego nr 2.

Zadanie stałe, realizowane corocznie.

Cel strategiczny 3. Edukacja społeczna i promocja działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w i Gminie

Adresaci: społeczność lokalna.

Cel operacyjny 3.1. Upowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych.

Działania do celu operacyjnego 3.1.

- 3.1.1. Rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych (broszur, ulotek, plakatów itp.) dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie wśród lokalnej społeczności, realizacja kampanii informacyjnych.
- 3.1.2. Dostarczenie informacji o instytucjach udzielających pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie - wydanie i rozpowszechnianie informatorów.
- 3.1.3. Umieszczenie informacji na stronach internetowych Ośrodka Pomocy Społecznej w Małomicach, Urzędu Małomicach związanych z przeciwdziałaniem przemocy.

Termin realizacji działań celu operacyjnego nr 3.1.

Zadanie realizowane corocznie.

Realizatorzy: wszystkie instytucje, organizacje, służby i środowiska tworzące system.

Cel strategiczny 4. Podnoszenie i doskonalenie umiejętności kadry, rozwijanie współpracy interdyscyplinarnej.

Adresaci: wszystkie instytucje, organizacje, służby i środowiska tworzące system.

Cel operacyjny 4.1. Systematyczne szkolenia wszystkich przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc, w tym szkolenia z zakresu diagnozowania przemocy w rodzinie, realizacji procedury Niebieskiej Karty i prowadzenia Interwencji Kryzysowej.

Działania do celu operacyjnego 4.1.

- 4.1.1. Szkolenia resortowe.
- 4.1.2. Szkolenia interdyscyplinarne z zakresu przeciwdziałania przemocy.

Termin realizacji działań celu operacyjnego nr 4.1.

Zadanie corocznie.

Cel strategiczny 5. Zapobieganie stosowaniu przemocy w rodzinie.

Adresaci: osoby stosujące przemoc w rodzinie.

Cel operacyjny 5.1. Działania psychologiczno-terapeutyczne.

Działania do celu operacyjnego 5.1.

- 5.1.1. Poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, rodzinne, socjalne, realizacja programów psychologiczno-terapeutycznych.
- 5.1.2. Stosowanie procedury Niebieskiej Karty przez uprawnione podmioty.

Realizatorzy celu strategicznego 5.: wszystkie instytucje, organizacje, służby i środowiska tworzące system.

Wskaźniki osiągnięcia celu strategicznego 5.: liczba osób objętych pomocą, , liczba osób stosujących przemoc w rodzinie objętych programami, liczba sporządzonych formularzy Niebieskich Kart przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów wszczynających procedurę, liczba spraw zakończonych, liczba wszczętych postępowań oraz odmów wszczęcia w sprawach związanych z przemocą w rodzinie itp.

Termin realizacji działania celu strategicznego nr 5.

Zadanie realizowane corocznie.

ROZDZIAŁ III. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA

1. ZASOBY INSTYTUCJONALNE

Bezpośrednio przeciwdziałaniem przemoc w rodzinie zajmuje się sieć instytucji:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Małomicach

Komisariat Policji w Szprotawie

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Małomicach

Prokuratura Rejonowa w Żaganiu

Placówki oświatowe w Gminie Małomicach

Przychodnie zdrowia,

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żaganiu

Sąd Rejonowy w Żaganiu - kuratorzy zawodowi i społeczni,

Organizacje pozarządowe,

inne zainteresowane instytucje. .

2. POTRZEBY W SFERZE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

1. Prowadzenie systemu informacji i edukacji w obszarze przeciwdziałania przemoc w rodzinie.
2. Stałe doskonalenie zasobów kadrowych; wypracowanie i wprowadzenie procedur i monitorowanie przemoc w rodzinie.
3. Wprowadzenie spójnego systemu współpracy i koordynacji pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie.
4. Stałe monitorowanie, ewaluowanie oraz inicjowanie wprowadzania koniecznych zmian w zakresie przeciwdziałania przemoc w rodzinie, edukacja społeczna.

3. MONITOROWANIE, SPRAWOZDAWCZOŚĆ I ŚRODKI FINANSOWE NA REALIZACJĘ PROGRAMU

MONITOROWANIE

Monitorowanie realizacji programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację.

SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Ośrodek Pomocy Społecznej w Małomicach do dnia 31 marca każdego roku przedkłada Burmistrzowi Małomic sprawozdanie z realizacji Programu.

FINANSOWANIE PROGRAMU

Program będzie finansowany ze środków budżetu Gminy Małomice dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.